

EDUCATIEVE MASTER IN DE AUDIOVISUELE EN BEELDENDE KUNSTEN

HOGESCHOOL GENT

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

16 JANUARI 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	11
2.4	Eindoordeel.....	12
3	Beoordelingsproces	13
4	Overzicht oordelen	14
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	15
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	16
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	18
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	19

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De domeinspecifieke leerresultaten van de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten zijn gevalideerd op 15 oktober 2018.

De commissie heeft een goede indruk gekregen van de educatieve master in de beeldende en audiovisuele kunsten van HOGENT. Deze master wordt aangeboden als initiële masteropleiding (120 ECTS) en als verkort traject (60 ECTS) voor studenten met een afgeronde masteropleiding in de kunsten. De OLR's zijn goed onderbouwd en de integratie van de artistieke en de educatieve benadering krijgt duidelijk gestalte. De commissie waardeert de focus op onderzoek naar kunsteducatie en sociaal-artistieke praktijken. Ook de aandacht voor interdisciplinaire samenwerking is een sterk punt van de opleiding. De commissie kan zich vinden in de drie leerlijnen (onderwijs, onderzoek, en kunstagogiek en kunsteducatie).

De educatieve masteropleiding kent acht afstudeerrichtingen, twee binnen de audiovisuele en zes binnen de beeldende kunsten. De opleiding heeft in alle gevallen dezelfde opbouw, de vakdidactiek kan uiteraard verschillen en wordt grotendeels individueel ingevuld. De opleiding biedt een goed evenwicht van theorie en praktijk, waarbij het praktijkdeel in de loop van de opleiding toeneemt. In de stages staat de student minimaal 40 uur voor de klas, waarmee de opleiding voldoet aan de Vlaamse decretale eisen.

In de initiële master wordt actuele domeinkennis geïntegreerd met de educatieve component. Maar de consecutieve master (het verkorte traject) beperkt zich tot het educatief-pedagogische onderwijs. De commissie is van mening dat het ook bij deze variant van belang is dat de kennis van de studenten up-to-date blijft. Daarom adviseert de commissie om ook in het verkorte traject te zorgen voor een duidelijke link met de actuele praktijk.

De commissie heeft een positieve indruk gekregen van de docenten, maar constateert wel dat er geen structureel overleg tussen alle docenten is. Daarom adviseert de commissie om te zorgen voor voldoende betrokkenheid, bijvoorbeeld in de vorm van een studiedag. De commissie is van mening dat het evaluatiebeleid van HOGENT een goede basis legt voor de evaluatie op opleidingsniveau. De opleiding hanteert voldoende variatie in toetsvormen en maakt duidelijk aan de studenten wat er van hen wordt verwacht. Wel is de kwaliteitszorg op het gebied van toetsing en het toezicht daarop een verbeterpunt. De commissie is van mening dat de borging van de kwaliteit meer aandacht moet krijgen en dat hierop controle nodig is die buiten de OC ligt.

De commissie adviseert de opleiding:

- om ook in het verkorte traject te zorgen voor een duidelijke link met de actuele praktijk;
- te zorgen voor voldoende betrokkenheid, bijvoorbeeld in de vorm van een studiedag;
- om een eigen toetsbeleid voor de educatieve master te ontwikkelen om te zorgen voor een doorgaande lijn van toetsing, en daar ook externen bij in te schakelen.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) die de Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten van HOGENT heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Den Haag, 16 januari 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de Educatieve masteropleiding in audiovisuele en beeldende kunsten van HOGENT.

Gudrun Beckmann
(voorzitter)

Erik van der Spek
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De Educatieve masteropleiding in de audiovisuele en beeldende kunsten is een initiatief van KASK & Koninklijk Conservatorium, de School of Arts van de HOGENT. Deze samenwerkingspartner vormt samen de School of Arts van de HOGENT. De nieuwe masteropleidingen wordt aangeboden in twee varianten:

1. Een initiële masteropleiding van 120 studiepunten voor studenten met een afgeronde bacheloropleiding in de audiovisuele en beeldende kunsten;
2. Een verkort traject van 60 studiepunten voor studenten met een afgeronde masteropleiding in de kunsten.

De initiële masteropleiding omvat zowel een domeincomponent als een educatieve component, beide van 60 ECTS. In het verkorte traject volgt de masterstudent alleen de educatieve component van 60 ECTS.

De leerresultaten van de nieuwe opleiding zijn gebaseerd op de domeinspecifieke leerresultaten (DLR's, zie bijlage 2). KASK & Koninklijk Conservatorium heeft hun opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR's) ontwikkeld op basis van de DLR's, met gebruikmaking van de eigen onderwijsvisie en het eigen profiel van de School of Arts. Daarbij is de onderwijsvisie concreet gemaakt in de volgende zeven uitgangspunten:

1. Een persoonlijk project van de student;
2. De praktijk staat centraal;
3. Samenwerken en informeel leren;
4. Specialistisch en interdisciplinair;
5. Interactie met maatschappij en werkveld;
6. Theoretische vorming en kritische reflectie;
7. Onderzoekend.

Uiteindelijk heeft de combinatie van de eigen onderwijsvisie en het eigen profiel met de DLR's geleid tot formulering van drie aanvullende OLR's:

- **OLR1:** De educatieve master heeft zicht op de diversiteit aan kunstendisciplines en kan deze kennis en/of ervaringen inzetten in zijn pedagogisch/agogisch handelen. De educatieve master is daarbij onder meer in staat om interdisciplinaire projecten in kunstonderwijs of kunsteducatieve settings te ondersteunen en te realiseren.
- **OLR 2:** De educatieve master kan kunsteducatieve of sociaal-artistieke praktijken opzetten en begeleiden. Hij/zij heeft daarbij oog voor betrokkenheid van een diversiteit aan actoren alsook processen van sociale integratie en maatschappelijke participatie.
- **OLR 3:** De educatieve master kan door de ervaringen en verworvenheden in de eigen artistieke praktijk een adequate (sociaal) artistieke leeromgeving creëren. Hij/zij is daarbij competent in het initiëren en versterken van artistieke processen van lerenden en kan artistieke output bewaken en evalueren.

Tot slot heeft de nieuwe opleiding op basis van de DLR's, de OLR's en de onderwijsvisie drie leerlijnen geformuleerd:

1. Leerlijn Onderwijs, met het accent op de vakdidactiek;
2. Leerlijn Onderzoek, met de focus op educatief onderzoek (naast het artistieke onderzoek);
3. Leerlijn Kunstagogiek en kunsteducatie, met aandacht voor het kunsteducatieve en sociaal-artistieke veld.

Overwegingen

De commissie kan zich vinden in de onderwijsvisie van KASK & Koninklijk Conservatorium en in de manier waarop deze gestalte heeft gekregen in de OLR's. De commissie herkent hierin de integratie van de artistieke en de educatieve benadering, van de kunsten en het leraarschap. De OLR's zijn goed onderbouwd. Het niveau 7 komt terug in de onderwijsvisie, de drie OLR's en de leerlijnen.

In het toelichtend gesprek hebben de vertegenwoordigers van de opleiding de focus van de educatieve master nader toegelicht. Daarbij is gebleken dat de opleiding meer wil inzetten op onderzoek naar kunsteducatie en sociaal-artistieke praktijken. Daarnaast is de opleiding sterk gericht op interdisciplinaire samenwerking en cross-overs maken. De nieuwe opzet biedt mogelijkheden om de schotten tussen disciplines weg te halen en de opleiding wil daar gebruik van maken. Een derde accent is de nadruk op sociaal-agogisch handelen het combineren van verschillende praktijken, dat een breder perspectief dan alleen het onderwijs impliceert. De commissie herkent deze accenten en kan zich er ook in vinden.

Bij de totstandkoming hebben de ontwikkelaars over de uitgangspunten en de opzet van de opleiding gesproken met vertegenwoordigers uit het werkveld. Zowel de educatieve masters als de domeinmasters hebben tevens een resonantievergadering met vertegenwoordigers van het werkveld. Daarnaast hebben de docenten naast hun onderwijstaken ook een professionele carrière, zodat ze hun ervaring kunnen inbrengen. Een systematische vergelijking met buitenlandse opleidingen is niet gebeurd, wel zijn er collega's die ook opleidingen in het buitenland hebben bezocht. De commissie adviseert om bij de verdere ontwikkeling te benchmarken met vergelijkbare buitenlandse opleidingen, om ook in internationaal verband van elkaar te leren en de actualiteit van het programma te vrijwaren in dat perspectief.

De commissie is tot slot van mening dat de drie leerlijnen voldoende houvast bieden. De rol van onderzoek en de aandacht voor de sociaal-agogische invalshoek (naast de educatieve invalshoek) komen duidelijk in deze leerlijnen terug.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De Educatieve masteropleiding in audiovisuele en beeldende kunsten kent de volgende afstudeerrichtingen:

- Audiovisuele kunsten:
 - film
 - animatiefilm

- Beeldende kunsten:
 - autonome vormgeving
 - mode
 - textielontwerp
 - grafisch ontwerp
 - vrije kunsten
 - fotografie

Al deze opleidingen kunnen aangeboden worden in meerdere varianten:

- als initiële masteropleiding van 120 ECTS;
- als verkorte opleiding van 60 ECTS;
- met of zonder een voorbereidingsprogramma van 15 ECTS, dat kan indalen in de bacheloropleiding.

De educatieve component blijft echter in alle gevallen hetzelfde, zie het schema hieronder:

Bachelor 3 / voorbereidingsprogramma	SPNT		TORG	theorie	praktijk
Kunstagogische kaders	3		sem 1	3	
Krachtige Leeromgevingen	6		sem 1	6	
Vakdidactieken A	6		jaar	4	2
	15				

Master jaar 1	SPNT		TORG	Theorie	Praktijk
Vakdidactieken B	6		sem 1	2	4
Kunstagogische vraagstukken	3		sem 1	3	
Kunstdidactisch en kunstagogisch onderzoek	3		jaar	3	
Stage I	3		sem 2		3
Klasmanagement, reflectie en communicatie	6		sem 2		
<i>klasmanagement en reflectie</i>		4		4	
<i>communicatie</i>		2		2	
	21				

Master jaar 2	SPNT		TORG	Theorie	Praktijk
Masterproef educatieve component	12		jaar	3	9
Stage II	12		jaar		12
	24		30	30	

Uitgangspunten

Het curriculum is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten is op dezelfde manier opgebouwd als de Educatieve master in de muziek en podiumkunsten. Daarmee bevordert de opleiding de samenwerking tussen verschillende disciplines.
- De opleiding biedt een goed evenwicht van theorie en praktijk. De student komt al in de bachelor of het voorbereidingsprogramma in aanraking met de educatieve praktijk. Het praktijktaandeel neemt gedurende het programma toe.

- De opleidingsonderdelen 'Krachtige Leeromgevingen' en 'Klasmanagement en reflectie' worden georganiseerd door de vakgroep Onderwijskunde van de faculteit psychologie en pedagogische wetenschappen aan de UGent. Hiermee wil de opleiding de educatieve basis versterken.
- In vergelijking tot de specifieke lerarenopleiding (SLO) is er meer aandacht voor de vakdidactiek en het sociaal-artistieke én kunsteducatieve veld. Maar het aantal stage-uren blijft minstens behouden. Het werken in een professionele context wordt inhoudelijk uitgediept in de masterproef.

Vakdidactiek en stage

De vakdidactiek sluit aan bij het decreet van de Vlaamse Regering. De vakdidactiek wordt steeds voorafgaand of parallel aan de stage georganiseerd voor een maximale transfer van kennis en vaardigheden. De vakdidactiek bedraagt steeds 1/5e van de educatieve component en bestaat deels uit theorie en deels uit praktijk.

De stage bestaat uit twee delen, die samen een kwart van de educatieve component beslaan. Daarnaast zijn er ook stage-uren in de masterproef ingebouwd. Bij elkaar gaat het om een minimum van 40 uren waarin de student daadwerkelijk voor de klas staat. De opleiding streeft ernaar dat de student stage loopt bij verschillende instellingen in het (kunst)onderwijsveld. In de tweede stage kan de student ook stage lopen in het sociaal-artistieke veld.

De commissie heeft vragen gesteld over de ruimte die de vakdidactiek biedt om recht te doen aan de uiteenlopende afstudeerrichtingen. Daarbij is gebleken dat de opleiding de studenten veelal individueel begeleidt; elke student heeft een persoonlijk traject, de ervaringen van de studenten zijn input in het onderwijs. De studenten worden verdeeld over de docenten, een docent begeleidt bijvoorbeeld vijf studenten. Daarbij lopen stage en vakdidactieken parallel; dezelfde docenten die de vakdidactiek geven, begeleiden ook de stages. Dat biedt niet alleen ruimte om aandacht te geven aan de verschillende afstudeerrichtingen, maar ook om in te spelen op verschillen tussen studenten (leeftijd en ervaring). Daarbij is de complementariteit van het team een belangrijk pluspunt; de opleiding heeft voldoende expertise in huis. De commissie kan zich vinden in deze benadering.

Portfolio

Een belangrijk hulpmiddel bij de begeleiding van de studenten is het portfolio. De opleiding ziet het portfolio als een reflectieverslag. Bij de overgang van bachelor naar master schrijft de student een terugblik op de afgelopen drie jaar; dat vormt het startpunt van de reflectie in de educatieve master. Voor het opstellen van de (zelf)reflectie zijn criteria ontwikkeld, daarover beschikken de studenten aan het begin van de opleiding. De docenten geven in tussentijdse evaluaties gerichte feedback, waarbij de studenten actiepunten voor de komende periode meekrijgen. In de master ontwikkelen de studenten hun reflectie vanaf het niveau van een student (eerste jaar) tot dat van een professional (tweede jaar).

Masterproef

De masterproef omvat 24 ECTS, 12 educatieve en 12 domeinstudiepunten (bij de geïntegreerde masteropleiding; in het verkorte traject is dat 12 ECTS, alleen de educatieve studiepunten). De masterproef is een geïntegreerd opleidingsonderdeel waarin de diverse leerlijnen en componenten van de educatieve master samenkomen. Uitgangspunt is een probleem- of vraagstelling binnen de educatieve praktijk. De nadruk ligt op praktijkonderzoek in het (kunst)onderwijsveld, het sociaal-artistieke veld of het kunsteducatieve veld. Via de masterproef wil de opleiding de band met het werkveld versterken. De opleiding heeft hiervoor een lijst met onderwijsinstellingen en partners in het sociaal-artistieke veld opgesteld.

De studenten worden op de masterproef voorbereid in de leerlijn onderzoek. In het eerste jaar is een onderdeel kunstdidactisch en kunstagogisch onderzoek opgenomen, waarin de studenten leren om een onderzoeksvraag te formuleren en oefenen met data verzamelen en analyseren. Daarbij is het vooral belangrijk dat de studenten leren om een gemotiveerde keuze te maken voor een onderzoeksmethode. Daarbij kan het gaan om kwantitatief, kwalitatief en ook reflectief onderzoek.

Personeel

De personeelsbezetting voor de beide educatieve masters (muziek en podiumkunsten én audiovisuele en beeldende kunsten) is begroot op 6 VTE. Daarbij is uitgegaan van een jaarlijkse instroom van 40 studenten. De helft van de begrote uren is bestemd voor begeleiding en ondersteuning van de stage en de masterproef. 1 VTE is begroot voor de vakdidactieken.

Overwegingen

Over het algemeen is de commissie positief over de opzet van het curriculum van de nieuwe educatieve master. Het curriculum omvat twee trajecten, conform de decretale eisen. Daarbij is duidelijk sprake van een educatieve en vakinhoudelijke component die bovendien met elkaar geïntegreerd worden, met name in de masterproef. De educatieve component kent een omvang van 60 ECST, waarvan 30 ECTS praktijk. Ook op dat punt voldoet de opleiding dus aan de decretale richtlijnen.

Los van de formele eisen ziet de commissie een aantal sterke punten in het curriculum. Daarbij vallen met name de didactiek, met een sterk individuele benadering, en de aandacht voor onderzoek op. De opleiding sluit aan bij de leervraag van de studenten in de individuele trajecten. Daarnaast waardeert de commissie de aandacht voor continuïteit, die tot uiting komt in de begeleiding tijdens het gehele traject door dezelfde docent(en), waardoor er samenhang in de opleiding ontstaat. Verder heeft de commissie goede ideeën gezien op het vlak van team teaching, interdisciplinariteit en van elkaar leren.

De commissie ziet wel verschil tussen de beide varianten van de opleiding. Daarbij ziet de commissie een potentieel probleem in de opzet van de consecutieve master, het verkorte traject. De vraag is daar: hou houd je de domeinkennis van de studenten actueel? Dit speelt vooral bij studenten die op latere leeftijd alsnog besluiten een educatieve master te gaan volgen. Daarbij is het van belang dat hun kennis up-to-date blijft. Daarom adviseert de commissie om ook in het verkorte traject te zorgen voor een duidelijke link met de actuele praktijk.

De commissie is van mening dat het digitaal portfolio een goed instrument is om de voortgang van de studenten te begeleiden. Daarbij adviseert zij de opleiding het portfolio zodanig te gebruiken dat de groei in reflectievermogen tot masterniveau goed zichtbaar wordt. Dat betekent dat persoonlijke en professionele reflecties met behulp van externe bronnen kritisch worden geanalyseerd. Daarnaast heeft de commissie begrepen dat de opleiding het portfolio wil verbreden om het gebruik van andere media (dan tekst) mogelijk te maken, zodat beeld, geluid en film ook deel kunnen uitmaken van het portfolio. De commissie is positief over dit voornemen, omdat het de individuele talenten van de student verder helpt ontwikkelen.

De commissie heeft een positieve indruk gekregen van de docenten, maar constateert wel dat er geen structureel overleg tussen alle docenten is. De opleidingscommissie is het belangrijkste overleg, maar daarin zijn niet alle docenten vertegenwoordigd. De commissie vindt het belangrijk dat de instelling zorgt voor mogelijkheden om de docenten voldoende te betrekken bij deze opleiding. Daarom adviseert de commissie om ervoor te zorgen voor voldoende betrokkenheid, bijvoorbeeld in de vorm van een studiedag.

De commissie heeft tot slot met de vertegenwoordigers van de opleiding gesproken over de opzet van de masterproef. Daaruit is gebleken dat de opleiding sterk streeft naar de integratie van de educatieve en de artistieke kant, die één praktijk moeten vormen. De studenten selecteren twee mentoren, een educatieve en een artistieke mentor. De output kan sterk variëren afhankelijk van de afstudeerrichting, de context en de onderzoeksvraag: het kan een onderzoeksverslag of een methode zijn, maar ook een voorstelling daarvan (en reflectie daarop). De commissie kan zich vinden in deze aanpak.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De toetsing bij de educatieve master is gebaseerd op het evaluatiebeleid binnen HOGENT en sluit aan bij de onderwijsvisie. De evaluatie is authentiek; de toetsen zijn nauw verbonden met de praktijk. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan de transfer van leerresultaten van de theoretische onderdelen naar de vakdidactiek. De opleiding streeft naar een evenwicht tussen formatieve en summatieve toetsen. Bij de formatieve evaluatie speelt het portfolio een belangrijke rol. Een toets- en werkvormenmatrix zorgt voor voldoende diversiteit in het toetsaanbod.

De studenten hebben een actieve rol bij de evaluatie, wat onder andere tot uiting komt in de aandacht voor peer learning. Tijdens de gesprekken heeft de commissie begrepen dat de opleiding de peer learning koppelt aan de verschillende werkvormen. Een voorbeeld is de toepassing van micro-teaching, waarbij studenten moeten lesgeven aan elkaar en waarbij peer learning ook in de evaluatie wordt toegepast. Daarbij wijst de opleiding een student aan om peer feedback te geven. Deze wordt gevolgd door de zelfevaluatie van de student-leerkracht, en tenslotte evalueert de docent ook.

Transparantie is een uitgangspunt bij de evaluatie. In de studiefiches vinden de studenten informatie over de toetsvormen. Als de studenten mondelinge of schriftelijke examens krijgen, worden tijdens de lessen voorbeeldvragen besproken. Voor de stage en de masterproef zijn de eisen vastgelegd in afzonderlijke informatiegidsen.

Bij de evaluatie van de stage en de masterproef zijn verschillende actoren betrokken, zowel docenten (vakdidactisch en onderwijs-pedagogisch) als actoren uit het werkveld. De opleiding streeft naar een realistische aanpak op het vlak van spreiding, duur en aantal evaluaties. De afdeling kwaliteitszorg monitort de kwaliteit van de evaluaties met behulp van input van de studenten (via vragenlijsten en focusgroepgesprekken).

Overwegingen

De commissie heeft inzage gehad in het evaluatiebeleid van HOGENT en is van mening dat dit een goede basis legt voor de evaluatie op opleidingsniveau. De commissie waardeert de aandacht voor valide, betrouwbare en transparante toetsing. De opleiding hanteert voldoende variatie in toetsvormen en maakt duidelijk aan de studenten wat er van hen wordt verwacht.

De commissie heeft uitgebreid gesproken met de vertegenwoordigers van de opleiding over de evaluatie van de masterproef. Uit dat gesprek is gebleken dat de opleiding bezig is de OLRs te vertalen in evaluatiecriteria; die komen vervolgens terug in de ECTS-fiches. Bij de evaluatie van de masterproef worden niet alleen docenten betrokken, maar ook externe vertegenwoordigers: het werkveld krijgt een belangrijke rol in de vorm van een externe jury. De commissie kan zich vinden in deze ideeën over de masterproef.

Een aandachtspunt is de kwaliteitszorg op het gebied van toetsing en het toezicht daarop. Daarin heeft met name de opleidingscommissie (OC) een rol; de examencommissie stelt de resultaten vast, maar staat als het gaat om de toetsing meer op afstand. De OC bespreekt de evaluaties, maar daarbij gaat het vooral om de studentbevragingen. De OC evalueert ook de eerste keer dat de masterproef wordt gehouden, maar er is geen systematische kwaliteitszorg op het gebied van toetsing, bijvoorbeeld in de vorm van steekproeven.

De commissie is van mening dat de borging van de kwaliteit van de toetsing meer aandacht mag krijgen. Dat kan op meerdere manieren, bijvoorbeeld met behulp van steekproeven, peer-to-peerevaluatie en/of kalibratiesessies. Daar is zeker in het begin bij een nieuwe opleiding veel aandacht voor nodig. Het is van belang dat geborgd is dat alle competenties op het juiste niveau worden afgetoetst. Bovendien moeten de toetsen in samenhang worden geëvalueerd om na te gaan of de opleiding de juiste zaken toetst. De commissie is van mening dat daar een controle voor moet komen die buiten de OC ligt. Samenvattend adviseert de commissie om een eigen toetsbeleid voor de educatieve master te ontwikkelen om vast te stellen dat er een doorgaande lijn van toetsing werkzaam is (een toetsing die een duidelijke opbouw tot het eindniveau kent), en daar ook externen bij in te schakelen.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie heeft een positieve indruk gekregen van de Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten van HOGENT. De OLR's zijn goed onderbouwd en de integratie van de artistieke en de educatieve benadering krijgt duidelijk gestalte. De commissie waardeert de focus op onderzoek naar kunsteducatie en sociaal-artistieke praktijken. In het curriculum vallen met name de didactiek, met een sterk individuele benadering, en de aandacht voor onderzoek op. Wel adviseert de commissie om ook in het verkorte traject te zorgen voor een duidelijke link met de actuele praktijk. Bij de kwaliteitszorg is de toetsing en het toezicht daarop een aandachtspunt. Maar de commissie heeft er vertrouwen in dat de opleiding deze aandachtspunten in de loop van haar ontwikkeling kan invullen.

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten van Hogeschool Gent voldoende.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 10 december 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 10 december 2018 om 10.00uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Pascal Desimpelaere;**
- **Karen Van Petegem;**
- **Ines Beert;**
- **Edwin Carels;**
- **Willem Breynaert.**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 10 december 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 16 januari 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Hogeschool Gent Geraard De Duivelstraat 5 B-9000 GENT 09 243 33 33 info@hogent.be www.hogent.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Wim De Temmerman, Decaan KASK & Koninklijk Conservatorium. wim.detemmerman@hogent.be +32 (0) 243 36 20
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten
Afstudeerrichtingen	• Audiovisuele kunsten; • Beeldende kunsten
Niveau en oriëntatie	Master
(Bijkomende) titel	Master of Arts
(Delen van) studiegebied(en)	Audiovisuele en beeldende kunsten
ISCED benaming van het studiegebied	0114 – Teacher Training with Subject Specification
Opleidingsvarianten:	• Regulier traject; • Verkort traject
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Gent
Studieomvang (in studiepunten)	• Regulier traject: 120 ECTS; • Verkort traject: 60 ECTS
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Nee
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	-

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

De geïntegreerde educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten beheerst algemene vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden voor het domein audiovisuele kunsten, beeldende kunsten of productdesign en specialiseert zich in één of meer vakinhouden en daarbij aansluitende vakdidactieken. De vakinhoudelijke kennis en vaardigheden met betrekking tot de gekozen specialisatie(s) maken deel uit van DLR's van niet-educatieve masteropleidingen.¹

1. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten beheerst gespecialiseerde theoretische en praktische kennis, vaardigheden en attitudes die de basiscompetenties voor leraren zoals geformuleerd in (...) ondersteunt. Hij/zij is in staat om die kennis, vaardigheden en attitudes uit te breiden, te actualiseren, te verbreden, te verdiepen en te verbinden met actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen.
2. Hij/zij kan die kennis en vaardigheden inzetten om voor lerenden uitdagende artistieke leeromgevingen te creëren en kan op basis van die kennis, vaardigheden en attitudes eigen nieuwe ideeën voor het onderwijs, het kunstonderwijs en/of de kunsteducatieve sector ontwikkelen en aan de realiteit te toetsen.
3. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten creëert een artistieke leeromgeving die in al haar didactische componenten (leerdoelen, leerinhouden, leer- en ontwikkelingsmaterialen, werk- en groeperingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden en pro actief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
4. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan een positief leerroepingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden en pro actief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
5. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan de organisatie van onderwijs- en leeractiviteiten efficiënt op korte en lange termijn plannen, met het oog op het *evidence informed* creëren van een gestructureerde, creatieve, veilige en stimulerende artistieke leeromgeving.
6. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan op een adequate manier communiceren met ouders of verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties met het oog op informatie-uitwisseling, het stimuleren van de betrokkenheid en participatie en het samen ontwikkelen van constructieve strategieën om het leerproces van de lerenden te ondersteunen en te stimuleren.
7. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan constructief samenwerken met externe partners met het oog op het verrijken van het onderwijs- en vormingsaanbod en het faciliteren van de interactie tussen kunstenveld, onderwijs en arbeidsmarkt.
8. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om, zelfstandig, kritisch en reflectief het beschikbare (inter)nationaal onderzoek op academisch niveau in het domein van het leraarschap in het algemeen en zijn discipline audiovisuele kunsten, beeldende kunsten of productdesign in het bijzonder te kunnen ontsluiten en inzichten toe te passen.
9. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten ontwikkelt een eigen visie op basis van de mogelijkheden en grenzen van verschillende theoretische paradigma's in onderwijskundig, (vak)didactisch en vakinhoudelijk onderzoek.
10. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om een volledige onderzoekscyclus te doorlopen, relevant voor het onderwijs, het kunstonderwijs en/of de kunsteducatieve sector.

¹ Deze bepaling is niet van toepassing op de consecutieve educatieve master noch op het verkort traject van de educatieve master, aangezien de specifieke competenties daarin reeds verworven worden in kader van de domeinmaster.

11. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan op basis van een actieve en onderzoekende houding voor beroepsvernieuwing creatief bijdragen aan beleid en ontwikkeling van een school, culturele instelling en kunsteducatie organisatie, enz.
12. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan door onderzoekend leren, kritische zelfevaluatie en -reflectie zijn functioneren richting geven, bijsturen en vernieuwen.
13. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan constructief samenwerken met collega's en daarin initiatief nemen, deelnemen en leiding geven aan disciplinair en interdisciplinair teamoverleg.
14. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om over onderwijskundige thema's, het lerarenberoep, en zelf ontwikkelde strategieën voor de onderwijspraktijk te communiceren met collega's en andere stakeholders in het onderwijs en kunstenveld en als professional deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Gudrun Beckmann (*voorzitter*), hoofd van de masteropleiding Kunsteducatie, een joint degree van NHL Stenden en Hanzehogeschool, uitgevoerd bij Academie Minerva te Groningen; opgeleid tot Diplom Kulturpädagogin (Universiteit Hildesheim) en Docent Theater (Hogeschool vd Kunsten Utrecht).

Joost Goethals (*commissielid*), directeur Stedelijke Academie voor Schone Kunsten Brugge DKO;

Daphne Carolus (*commissielid*), heeft een achtergrond in onderwijsbeleid en kwaliteitszorg aan de KU Leuven, de Hogeschool-Universiteit Brussel en VLHORA/VLUHR. Ze is actief bij Odisee als Expert onderwijsinnovatie. Daarnaast is ze al ettelijke jaren internationaal actief als curator, artistiek onderzoeker en freelance schrijver. Ze heeft tevens een creatief bureau dat zich focust op copywriting, publishing en editing voor de non-profitsector.

Indira Reynaert (*student-commissielid*), studente FLOT (lerarenopleiding) aan Fontys hogescholen. Indira is Master of Arts (2002) in Nieuwe Media en Digitale Cultuur. Zij is eigenaar van evaluatiebureau eeja. Indira is twaalf jaar practicum-docent geweest aan de Universiteit Utrecht bij de opleiding Communicatie- en Informatiewetenschap. Momenteel volgt ze de Master Educational Needs (2017-2019) en Master Toetsdeskundige (2018-2020) in deeltijd aan Fontys Hogescholen.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Liza Kozłowska**, beleidsmedewerker/beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Erik van der Spek**, directeur Hendrikx Van der Spek, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier TNO Educatieve masteropleiding in de audiovisuele en beeldende kunsten

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- Bijlage 1 Beschrijving Vlaamse Kwalificatiestructuur niveau 7
- Bijlage 2: Domeinspecifieke Leerresultaten Educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten
- Bijlage 3 Domeinspecifieke Leerresultaten Master of Arts in de audiovisuele kunsten
- Bijlage 4 Domeinspecifieke Leerresultaten Master of Arts in de beeldende kunsten
- Bijlage 5 Onderwijsvisie KASK & Koninklijk Conservatorium
- Bijlage 6 Curricula en studietrajecten educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten
- Bijlage 7 Overzicht eerste ontwerp van studiefiches
- Bijlage 8 Infobundel masterseminaries 2018-2019
- Bijlage 9 Organigram School of Arts KASK & Koninklijk Conservatorium
- Bijlage 10 Praktische nota opleidingsonderdelen stage
- Bijlage 11 Visienota masterproef educatieve master
- Bijlage 12 Overzicht personeel verbonden aan de huidige specifieke lerarenopleiding
- Bijlage 13 Overzicht infrastructuur en voorzieningen
- Bijlage 14 Onderwijs- en examenregeling School of Arts KASK & Koninklijk Conservatorium
- Bijlage 15 Afsprakenkader toelatingsvoorwaarden voor de educatieve master in de kunsten
- Bijlage 16 Evaluatiebeleid HOGENT
- Bijlage 17 Illustratief voorbeeld stagegids: Specifieke Lerarenopleiding 2017-2018
- Bijlage 18 Illustratief voorbeeld mastergids beeldende en audiovisuele kunsten 2017-2018
- Bijlage 19 Overzicht werkveld
- Bijlage 20 ZER-rapporten opleidingen beeldende kunsten, audiovisuele kunsten, drama en muziek

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten.

